

Bijlage 1:
Onderzoek landschap-
pelijke passendheid
en beeldkwaliteit

Hamersweg Ter Idzard

Landschappelijke passendheid en beeldkwaliteit

Opdrachtgever:

Gebr. J.H.J. en M.H. de Vries
p.a. A.K. van den Berg
Idzardaweg 49a
8476 EN Ter Idzard

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Brink 4A
7981 BZ Diever
Tel.: 0521 - 324400
Fax: 0521 - 324401
Diever@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

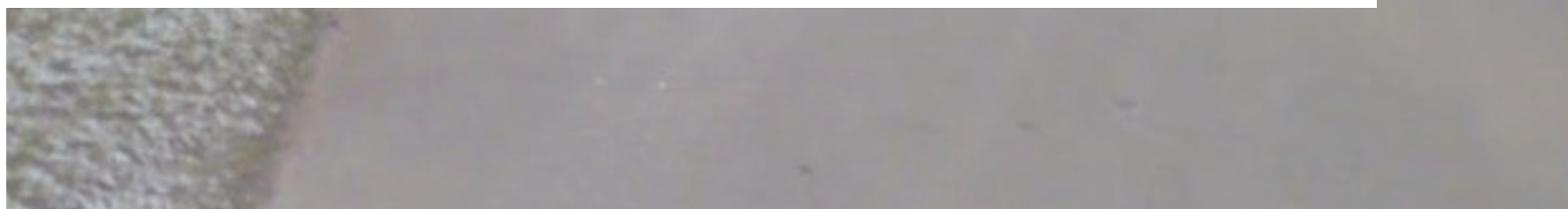
Projectnummer: 5658
13 april 2012
Projectleider: Jantine Schinkelshoek BNT
Opgesteld: Jantine Schinkelshoek BNT
Klankbord: Kees de Haan BNA,
Jelle de Jong Architecten
Gecontroleerd: Aliza Zwier

Jelle de Jong

Hamersweg Ter Idzard

Landschappelijke passendheid en beeldkwaliteit

Analyse

In de analyse van het gebied komt naar voren dat:

1. Ter Idzard een uniek lint in zijn omgeving is;
2. Het lint uniek is door:
 - zowel zijn relatie met het omringende landschap (woudontginning en veenpolders),
 - als zijn bijzondere groene binnenruimte in het lint, om de weg.
3. Het lint bestaat uit losse korrels van (voormalig) boerenerven en burgerwoningen;
4. De binnenruimte van het lint rondom de weg
 - wordt bepaald door de losse korrels die er aan liggen;
 - varieert in breedte;
 - vormt een groene, kwalitatieve ruimte met af en toe een doorzicht het landschap in.
5. De bebouwing in de losse korrels is erg divers.

Ter Idzard (aan de Idzardaweg) is een eclectisch lint met een sterk groen kader en dat is zijn kracht.

De ontwikkeling op de Hamersweg sluit aan op het karakter van het lint.

SAMENVATTING

Uitgangspunten ontwerp

De 6 woningen dienen onderdeel te zijn van Ter Idzard. Unieke eigenschappen van Ter Idzard zijn daarom in de ontwikkelingen het uitgangspunt:

1. Groentraditie van Woudontginning (Noord-Zuid-richting van landschapselementen) doorzetten;
2. Variatie in de 6 nieuwe woningen (korrels) in kavelgrootte, vorm, oriëntatie en materiaalgebruik doorzetten;
3. Variatie in binnenruimte lint;
4. Lucht in het lint;
5. De uitbreiding vormt de nieuwe entree voor Ter Idzard;
6. Traditionele erfopbouw is richtinggevend voor alle 6 woningen.

Daarnaast

7. Watercompensatie voor verhard oppervlakte
8. Gebruik van inheems plantmateriaal.

Filosofie ontwerp

Groen raamwerk met ruimte voor variatie

Het ontwerp voor de zes woningen heeft een stevige groene rand. Deze is zeer bindend en bepalend voor hoe de uitbreiding ervaren wordt.

Binnen het raamwerk moet er ruimte zijn voor creativiteit, eigenheid en diversiteit in bouwen.

Groen raamwerk

De groene rand heeft aan alle zijden een andere functie. Vandaar dat een andere vormgeving gekozen is:

1. Noorderand: aansluiting en overgang van cultuurhistorisch erf naar nieuw erf. Heeft een hoge sierwaarde en is semitransparant;
2. Zuidrand: is nieuwe entree naar het dorp. Deze rand is stevig en straalt de diversiteit en erfachtige karakter uit. De beplanting heeft een snelheidsbeperkende uitwerking, doordat deze doorloopt tot vlak aan de weg.
3. Westrand: Vormt de achterzijde van de erven, traditioneel gezien is deze beplanting eenvoudig en eenduidig. Ook vormt de rand de omlijsting van een zichtlijn vanaf de Idzardaweg. De rand is eenvoudig van opbouw en mag beperkt (30%) opengehouden worden voor zicht vanuit de tuinen.
4. De oostrand is de omranding van de binnenruimte van het lint. Ook wordt hier aangesloten op de bestaande bebouwing aan de andere kant van de Hamersweg. Deze rand vormt de voorkant van de erven. Het groen is daarom sterk uitgewerkt en gedetailleerd. Het is een opeenvolging van de bestaande bomerij, de verbrede sloot (ter compensatie van toename verharding), natuurvriendelijke oever, bloemrijke grasstrook en hulsthaag. Daarachter komt de voortuin die in diepte kan verschillen. De eikenrij aan de weg is uniek en dient zoveel mogelijk in tact te blijven.

Spelregels zijn adviezen van Landschapsarchitect en architect

Verspringende rooilijn

Om variatie in de binnenruimte te bewerkstelligen –die zo karakteristiek is voor Ter Idzard- stellen wij voor de rooilijn variabel te maken. Twee rooilijnen –4 meter van elkaar verwijderd- worden hierbij gehanteerd. Iedere initiatiefnemer dient zijn rooilijn af te stemmen met zijn directe buurman. Hij moet minimaal variëren op één van zijn buurmannen. De voortuin wordt zo 4 of 8 meter diep. Hierdoor verspringt de rooilijn en varieert de binnenruimte van het lint.

Gecombineerde erfopritten

Ook stelt het plan voor om erfinritten te laten delen door bewoners. Dit is om de volgende redenen:

- Ruimtelijke afstemming korrelgrootte rest van het lint (een oprit wekt de illusie van één samengesteld erf van meerdere gebouwen);
- Beperken verhard oppervlak in groene binnenruimte lint.
- Besparen bestaande eikenrij aan de weg (minder inritten betekent voorkomen van het kappen van bomen).

Welstandsnota uitgangspunt

De bestaande regels van de Welstandsnota zijn het uitgangspunt voor de architectuur van de uitbreiding van Ter Idzard. In deze rapportage hebben landschapsarchitect en bouwkundig architect samen een summierere toevoeging gedaan op de Welstandsnota:

- Nokhoogte van gebouwen beperken tot 3.10 meter. Dat betekent dat er gebouwd wordt met één bouwlaag met kap.
- Materiaalgebruik moet afgestemd worden met materialen gebruikt in de woningen aan de Hamersweg. Dan blijft de materiaalkeuze nog heel ruim, maar rieten daken zijn dan bijvoorbeeld ongewenst. De beeldkwaliteitsparagraaf in deze rapportage geeft hier een inspiratiekader voor.

1

INLEIDING

Familie de Vries heeft de mogelijkheid om bij een bestaande boerderij 6 bouwkavels te ontwikkelen. De locatie waar de 6 kavels een plek krijgen ligt aan de Hamersweg in Ter Idzard.

Ter Idzard: Lintdorp met lucht

Ter Idzard is een lintdorp in het slagenlandschap van gemeente Weststellingwerf. Het lintdorp heeft een luchtige opbouw. Met grote regelmaat kun je vanaf het lint het landschap in kijken en de openheid achter het lint ervaren.

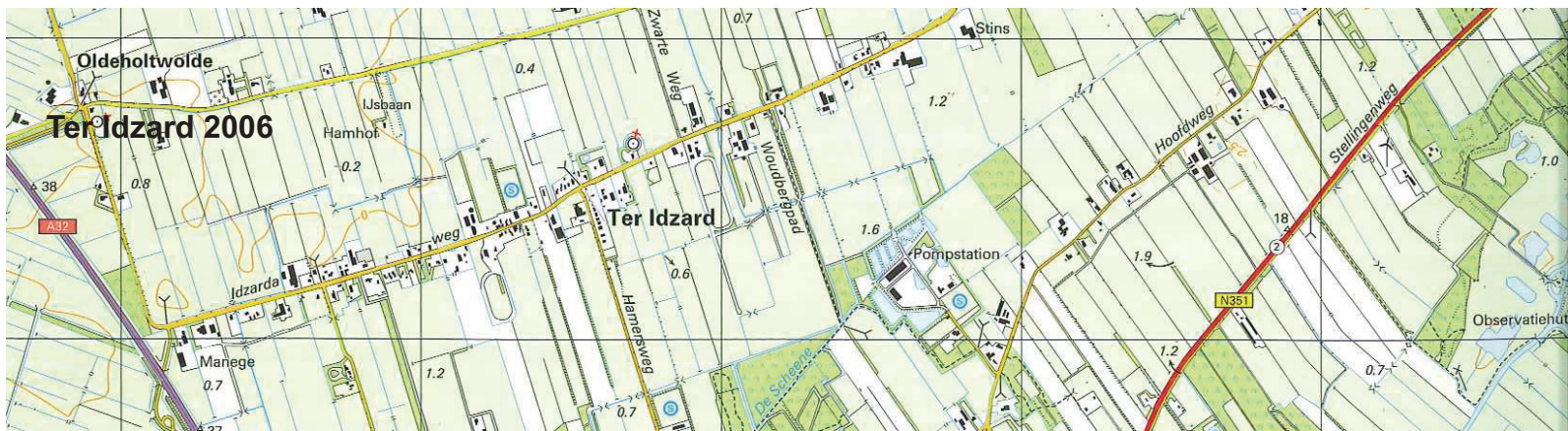
Lintdorpen geven ruimte aan bewoners

Hier vormt Ter Idzard een tegenstelling tot lintdorpen in de buurt zoals Oldeholtpade of Steggerda. In deze dorpen is er plaatselijk al geen sprake meer van een lintdorp. Blokvormige bouwprojecten –gebouwd in de laatste dertig jaar- aan het lint heffen zicht op het landschap plaatselijk op. Deze bouwprojecten bieden daarentegen wel ruimte voor een nieuwe generatie dorpsgenoten en dorpingen op zoek naar modern wooncomfort.

Afbeelding 1. Moderne verdichting van de lintbebouwing Ter Idzard

Afbeelding 2. Kruising Idzardaweg en Hamersweg

Afbeelding 3. De groene as van Ter Idzard

Ter Idzardenaren vinden hun plek in Ter Idzard

Ter Idzard kent ook deze groep mensen. De roep van de jonge generatie Ter Idzardenaren is groot om te mogen bouwen in hun geliefde dorp. Een dorp waar wonen in het landschap en tussen de bekende dorpsgenoten centraal staat.

De afgelopen twintig jaar heeft Ter Idzard bijna geen nieuwe ruimte gegeven aan de groep jongelingen die elders zijn gestart, maar graag terug willen naar hun dorp. Of naar bewoners die op zoek zijn naar modern wooncomfort in de vorm van nieuwbouw.

Ontwerp respecteert kwaliteiten van het lintdorp

Het project van familie de Vries zorgt dat zes gezinnen hun plek kunnen vinden in Ter Idzard. Waarvan twee gezinnen bestaan uit de gebroeders De Vries die terugkeren naar hun oude dorp. Het ontwerp is op een dusdanige manier ingestoken dat de kwaliteiten van het dorp gerespecteerd en herhaald worden in de uitbreiding van Ter Idzard. Er is met zorg gekeken wat het DNA van het huidige dorp is. Met deze kennis op zak, geven we aan welke vertaling mogelijk is in het nieuwbouwproject. Zo worden de zes huizen zo gepositioneerd dat de DNA van Ter Idzard hier ook voelbaar is.

In deze rapportage

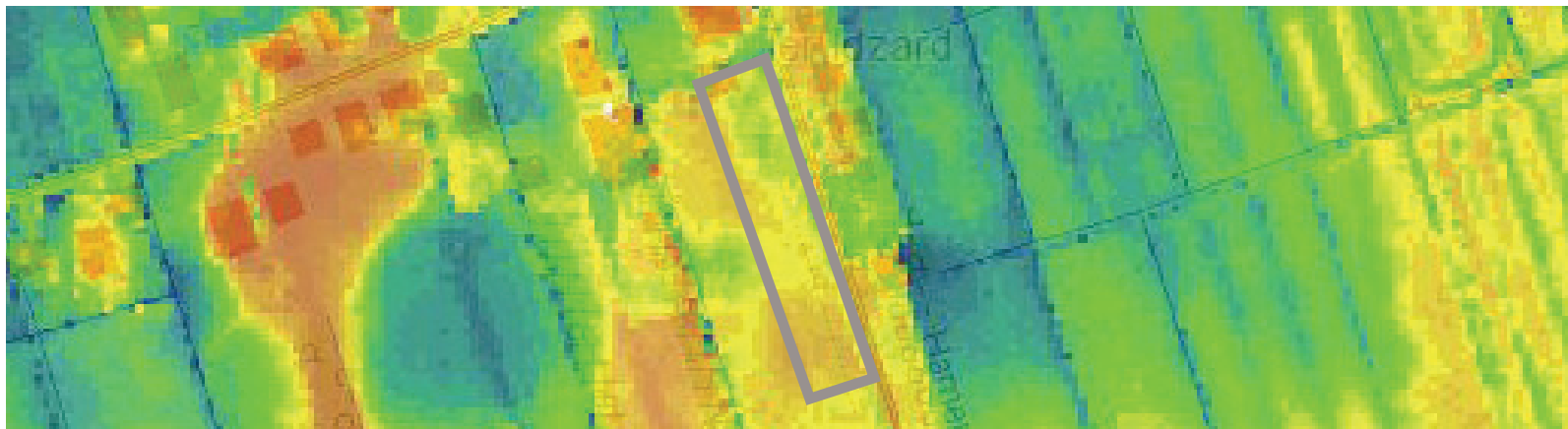
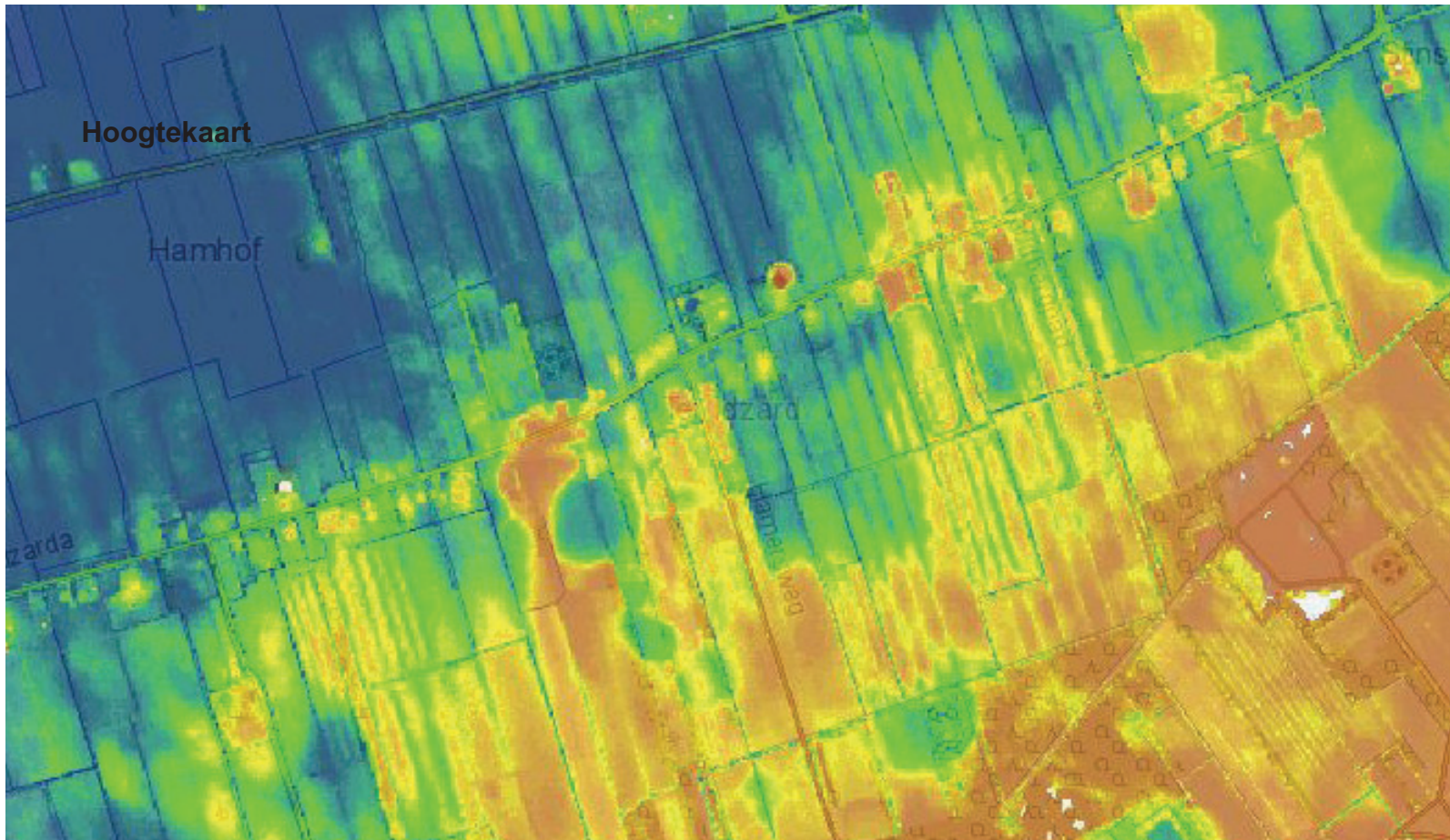
Hoofdstuk 2 geeft deze DNA weer. Hierin is een heldere landschapsanalyse vastgelegd. Uit de landschapsanalyse volgen concrete landschappelijke en stedenbouwkundige uitgangspunten. Daaruit volgt een beeldend ontwerp (Hoofdstuk 3). Hierin is een ontwerp opgenomen waarin de 6 woningen zo gesitueerd worden dat de woningen passen in het dorpsgezicht van Ter Idzard en passen bij de wensen van opdrachtgever en omwonenden. Het ontwerp is uitgewerkt en onderbouwd.

Afsluitend geven we een beeld van de verschijningsvorm, materialisatie en kleurstelling van de te bouwen woningen (Hoofdstuk 4).

Afbeelding 4. Ter Idzard 1850

Afbeelding 5. Ontwikkeling van Ter Idzard van 1850-1960

Afbeelding 6. Ter Idzard 2006

2

UITGANGSPUNTEN

2.1 Analyse landschap

2.1.1 Ter Idzard is ontstaan uit een woudontginning

Het dorp en de ontwikkellocatie liggen in het woudontginningslandschap. Ter Idzard ligt op een brede rug tussen het zompige voormalige veengebied van Oranjewoud –met aan de rand daarvan de Tjonger- en het beekdal van de Linde.

Vanuit de beekdalen is de rug ontgonnen en in die richting –haaks op de beken- zijn de percelen ontstaan. Over de zandrug zijn -parallel aan de beken- wegen aangelegd voor de aan- en afvoer van materieel en materiaal. Zowel aan de randen van het beekdal (deze wegen heten de 'buitenwegen') als op het hoogste deel (de zogenaamde 'binnenweg'). Op deze wegen zijn dorpen ontstaan. Ter Idzard is op de noordelijke Buitenweg ontstaan van de rug Wolvega-Nijeholtpade.

Afbeelding 7. Hoogtekaart omgeving Ter Idzard, op de rand van de hogere zandrug en beekdal van de Tjonger

Afbeelding 8. Detail hoogtekaart projectlocatie

Landschapstypen

Overgang naar de veenpolders

Woudontginningslandschap

Legenda

- Bos
- Houtwallen & singels

Landschappelijke setting

- Karakteristieke noord-zuidrichting landschapselementen in slagenlandschap;
- Kleinschalig woudontginningslandschap aan zuidkant dorp plaatselijk kaalgeslagen;
- Centrale ruimte binnen lint is van wezenlijk belang voor groenbeleving. Dit groen bestaat uit particulier groen.

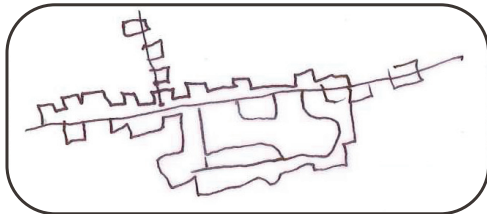
2.1.2 Ter Idzard is grens tussen twee landschappen

Doordat Ter Idzard op de buitenweg ontstaan is, ligt er ten noorden van het dorp een open en vrijwel onbebouwd gebied. Ten zuiden van het dorp ligt het kleinschalige landschap wat overgebleven is na de woudontginning. Het landschap wat beplant is met laanbeplanting, houtsingels, houtwallen en boskavels. De lijnvormige landschapselementen liggen op de kavelgrenzen haaks op de wegen.

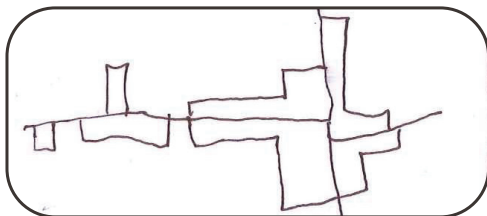
2.2 Analyse dorp

Het dorp Ter Idzard is een bijzonder lint. Dit kun je alleen maar zo zeggen als je het lint vergelijkt met andere lintbebouwingen in de buurt.

Wat Ter Idzard uniek maakt, is de luchtige bebouwingsstructuur. Dit komt door de opbouw van de erven die aan het lint liggen, de afstand van de bebouwing tot het erf en het daadwerkelijke straatprofiel. Maar bovenal zijn de zichten die over het gehele lint af en toe op duiken bijzonder. In deze paragraaf is uitgelicht wat dan precies de opbouw van dit lint onderscheid van de rest.

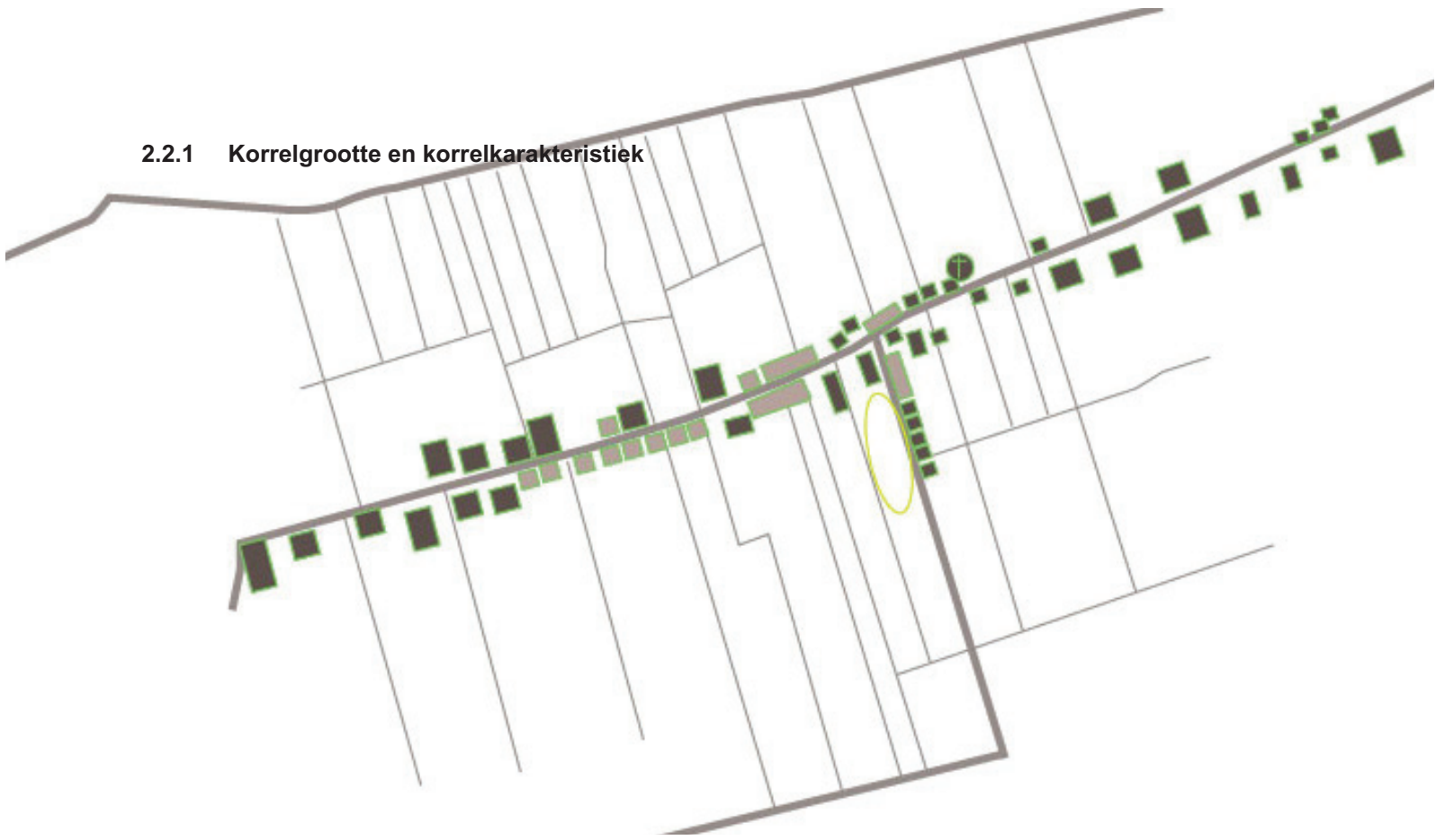
Variaties van linten in de buurt: Oldeholtgade met planmatige uitbreidingen

Variaties van linten in de buurt: Nijeholtgade

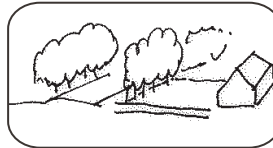
2.2.1 Korrelgrootte en korrelkarakteristiek

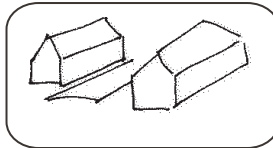
Legenda

Losse korrel in groene setting, erf

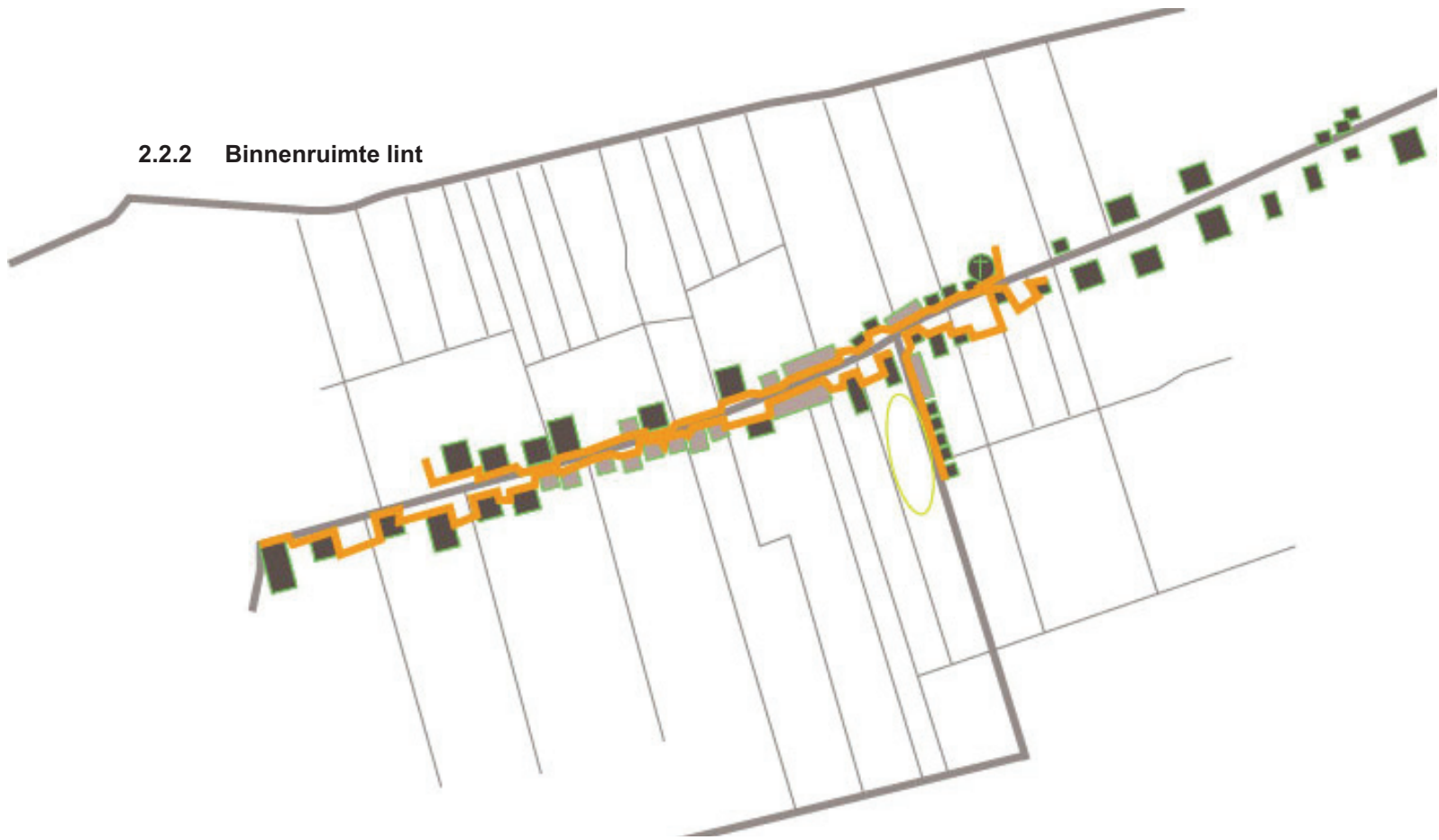
Korrel met dorpse eigenschappen

Analyse bebouwing

Niet planmatige, diverse losse bebouwing

2.2.2 Binnenruimte lint

Legenda

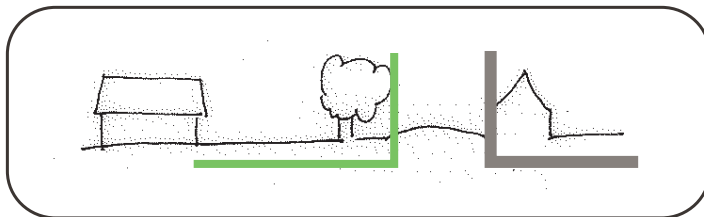
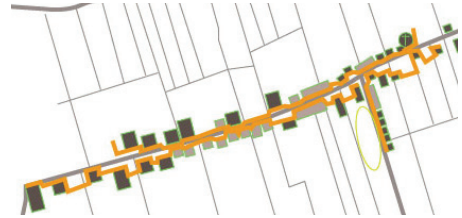
- Losse korrel in groene setting
- Korrel met dorpse eigenschappen
- Verspringende groene binnenruimte in straatprofiel

Analyse binnenruimte lint

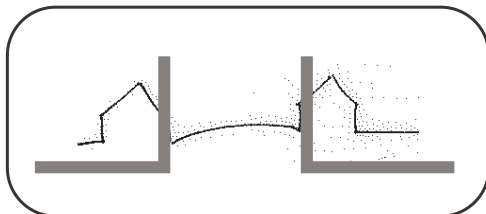
- Bebouwing staat in groene setting, zowel rondom de centrale straat als naar het landschap;
- Breedte groene setting rondom straat varieert.

Analyse binnenruimte lint

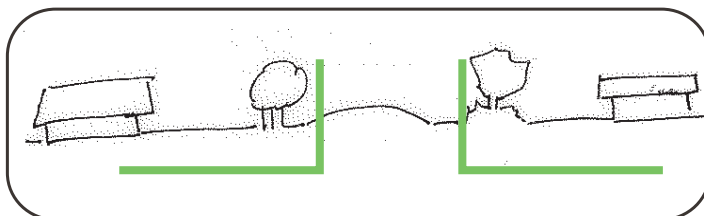
De binnenruimte is een gevarieerde wereld met af en toe een doorkijk naar het landschap. De binnenwereld bestaat afgewisseld uit privaat groen en rood.

Rode en groene rand binnenruimte lint

Rode randen binnenruimte lint

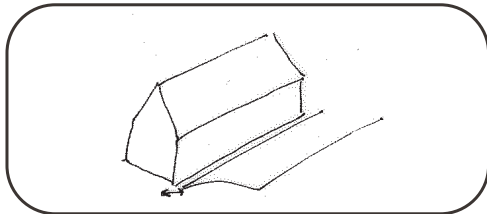

Groene randen binnenruimte lint

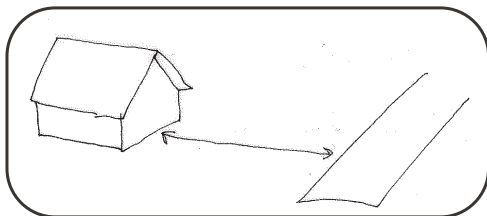

Analyse binnenruimte lint

Nokrichting verandert naarmate woning verder van de weg staat. Evenwijdig met de weg als ze aan de weg gelegen zijn. Haaks op de weg als ze verder het landschap in gelegen zijn.

Nokrichting aan het lint

Nokrichting van het lint af

2.2.3 Raakvlak landschap

Legenda

- Losse korrel in groene setting
- Korrel met dorpse eigenschappen
- Raakvlak bebouwing - landschap

Analyse raakvlak landschap

- Groot raakvlak bebouwing landschap door verspringende rooilijn en doorzichten;
- Op de Idzardaweg zijn de zichten gericht op openheid;
- Op de Hamersweg zijn de zichten gericht op houtwallen;
- Landschap is voor iedereen beleefbaar.

2.2.4 Diversiteit bebouwing

'Recent' gebouwde huizen

Bijzondere historische huizen

Hedendaagse huizen

Romantische huizen

Cultuurhistorisch waardevolle huizen

Analyse bebouwing

- Eclectisch lint: Het lint bestaat uit een grote diversiteit aan gebouwen;
- Kleurgebruik varieert;
- Vorm varieert;
- Materiaalgebruik varieert;
- Ter Idzard kent geen planmatige bebouwing;
- Het lint van Ter Idzard bestaat hoofdzakelijk uit vrijstaande bebouwing.

3

UITGANGSPUNTEN

3.1 Wensen toekomstige bewoners

3.1.1 Kwaliteit en dorpseigenheid

De initiatiefnemers zijn ook beide de toekomstige bewoners van twee van de kavels. Kwaliteit en dorpseigenheid staan daarom bij hen centraal.

3.1.2 Bouwen voor jonge mensen

Ook willen de initiatiefnemers graag bouwen voor jonge mensen. Betaalbaarheid is voor deze doelgroep een belangrijke factor. Daarom hebben 3 kavels een perceelsoppervlakte van 850 m².

De 2 van de 3 grotere kavels gaan zij zelf bewonen.

3.1.3 Vrijheid

De droomwoning van iedere toekomstige bewoner is anders. Deze rapportage biedt kaders waarbinnen de vrijheid genoten kan worden, zonder de ruimtelijke kwaliteit geweld aan te doen. Het moet mogelijk zijn dat iedereen zijn eigen draai aan 'Wonen aan de Hamersweg' kan geven.

Afbeelding 9. Noordzuid houtwal ten westen van het projectgebied (vanaf de Hamersweg)

Afbeelding 10. Projectgebied met Hamersweg op de achtergrond (vanaf erf familie De Vries)

Afbeelding 11. Projectgebied met Idzardaweg op de achtergrond (vanaf de Hamersweg)

3.2 Wensen omwonenden

3.2.1 Zicht naar het westen toe

Dorpsbewoners zijn blij met de nieuwbouw in hun dorp. Omwonenden -aan de Hamersweg- vrezen dat hun uitzicht naar het westen toe beperkt wordt.

3.2.2 Gevaarlijke parkeersituatie oplossen

Nu parkeren zij vaak de auto in de berm van de Hamersweg. Dit leidt tot gevaarlijke verkeerssituaties in combinatie met het verkeer op de Hamersweg. De bewoners geven aan dat er wel behoefte is aan extra en veilige parkeerruimte.

3.3 Uitgangspunten gemeente & Waterschap

3.3.1 Landschapskwaliteit voorop

De gemeente heeft aangegeven de landschapskwaliteit voorop te stellen in dit project. Als handvat boden zij de Handleiding Schaalvergroting Agrarische sector Gemeente Weststellingwerf aan. Deze studie is meegenomen in de landschapsanalyse.

Daarnaast benadrukte de gemeente de kracht van doorzichten, groene randen en een aantrekkelijke zuid-entree voor het dorp Ter Idzard.

3.3.2 Kabels & leidingen

Tussen de weg en de nieuwe woningen moet een vrije ruimte open blijven zodat de onderliggende kabels en leidingen voor beheerders bereikbaar blijven. Deze ruimte is 5 meter breed.

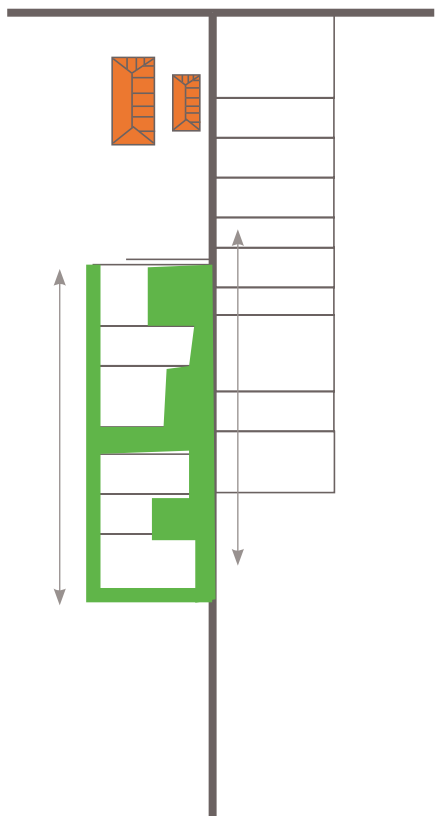
3.3.3 Compensatie water

Voor het bebouwde oppervlakte dient een goede afwatering te worden aangelegd. Dit met als doel de aangelegde verharding in het plan te compenseren. 10% van de toename van het verharde oppervlakte (is 2500 m²) moet dan als nieuw oppervlaktewater worden aangelegd. Dit betekent voor het plan aan de Hamersweg dat er 250m² als nieuw oppervlaktewater word aangelegd.

Ook dienen de duikers onder de opritten door ruim genoeg te zijn, om de waterafvoer te garanderen.

2.4 Ruimtelijke uitgangspunten

De belangrijkste ruimtelijke uitgangspunten voor het ontwerp van de zes nieuwe woningen aan de Hamersweg volgen hier:

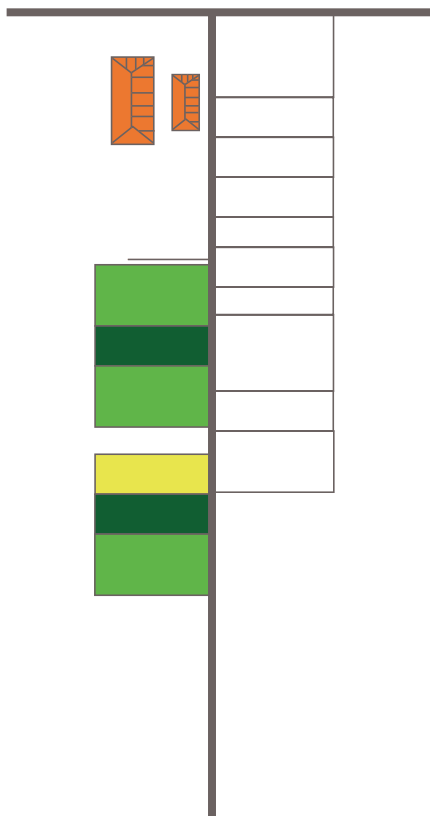
Groenstructuur in noord-zuidrichting versterken

UITGANGSPUNT 1

Versterken groenstructuur

- Karakteristieke noord-zuidrichting landschapselementen in slagenlandschap terug laten komen;
- Centrale groene ruimte binnen lint van wezenlijk belang maken voor groenbeleving;
- Kwalitatief hoogwaardig groen aan achterzijde ontwikkeling om zichtlijn vanaf de Idzardaweg te begeleiden;
- Kwalitatief hoogwaardig groen aan de voorzijde ontwikkeling om binnenruimte lint te begrenzen;
- Watercompensatie combineren met groen in noord-zuidrichting;
- Eenvoud en eenduidigheid in groen;
- Bodemopbouw (laarpodzolgronden & Veldpodzolgronden) sturend voor soortkeuze (inheems plantmateriaal).

UITGANGSPUNT 2

Variatie bebouwing

De variatie in het bestaande lint geeft vrijheid die gewenst is bij de toekomstige bewoners.

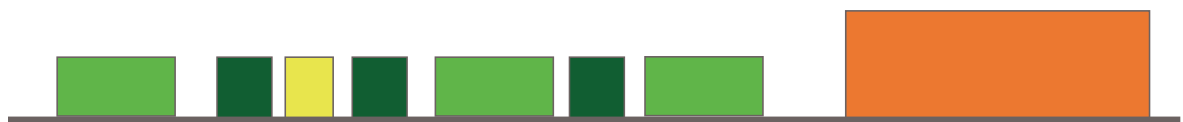
De nieuwe bebouwing in het lint moet variëren in

- Variatie in kavelgrootte;
- Kleurgebruik;
- Vorm;
- Variatie in oriëntatie nokrichting;
- Variatie in gevels.
- Materiaalgebruik.

In het plan dient echter helder aangegeven te worden wat de kaders hiervan zijn. Ruimtelijke kwaliteit is essentieel.

De juiste kaders geven aan hoe de vrijheid ingevuld kan worden.

Principe bovenaanzicht: Kavelgrootte varieert

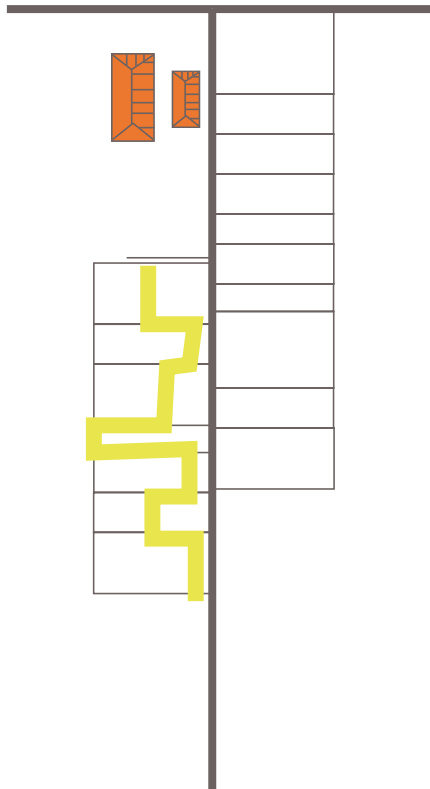

Principe doorsnede: Breedte en oriëntatie woningen varieert

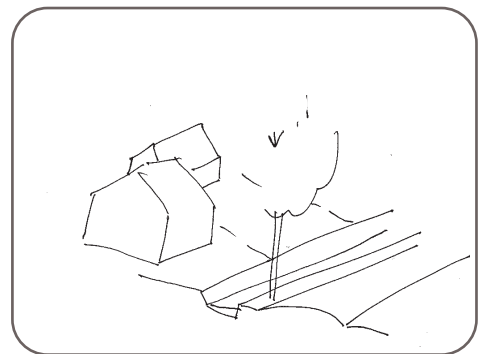
UITGANGSPUNT 3

Variatie in binnenruimte lint

Door in de rooilijn te variëren, ontstaat eenzelfde binnenruimte als in het huidige Ter Idzard.

Principe bovenaanzicht: Rooilijn varieert

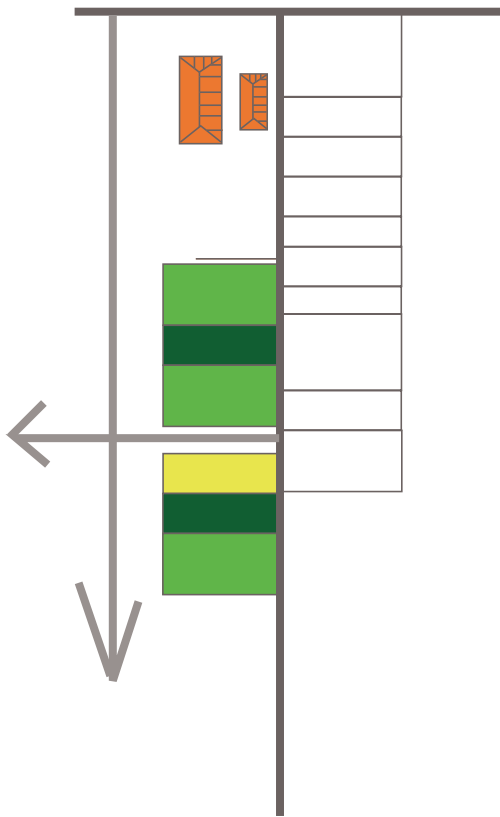

Principe: Binnenruimte varieert door variatie rooilijn

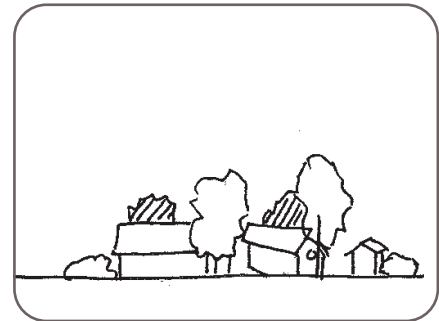
UITGANGSPUNT 4

Lucht in bebouwing

Zichtlijnen in het projectgebied naar het omliggende landschap geeft het plan lucht en laat het aansluiten op de huidige structuur van Ter Idzard.

Principe bovenaanzicht: Lucht en zicht naar achterliggende landschap

Principe doorsnede: Rafelig silhouet van groen, rood en doorzicht

Huidige entree Ter Idzard op de hamersweg

UITGANGSPUNT 5

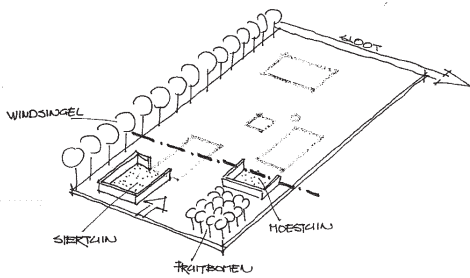
Entree voor Ter Idzard

Het ontwerp vormt de nieuwe zuid-entree voor het dorp Ter Idzard.

De entree moet een beeld geven van hoe het karakter van het dorp is. Groen op deze plek kan een verkeersremmende werking hebben.

UITGANGSPUNT 6

*Traditioneel erfprincipe met voor- & achter-
erf, bron Oversticht*

Erfprincipe

In de ontwikkeling wijzen we één voorkant van het erf aan en één achterkant. Volgens dat principe vindt de landschappelijke inpassing plaats. De uitbreiding moet aandoen als een geheel van erven. De traditionele erfinrichting vormt daarom als inspiratie. Van oudsher is op erven een indeling in 'voor' en 'achter' erf te herkennen. Dit is een functionele scheiding die in de tijd is ontstaan tussen de voorkant van het erf en de achterkant. Op het voorerf (en zij-erf) speelde wonen de hoofdrol. Hier is vaak nog steeds de siertuin, de moestuin en de boomgaard terug te vinden. Werken speelde aan de achterkant een belangrijke rol. Hier vind je vaak de schuren, kapschuur en/of silo.

Ontwerp_ Stevig groen frame

Stevig groen frame om woningen
(zie aanzicht pagina 34)

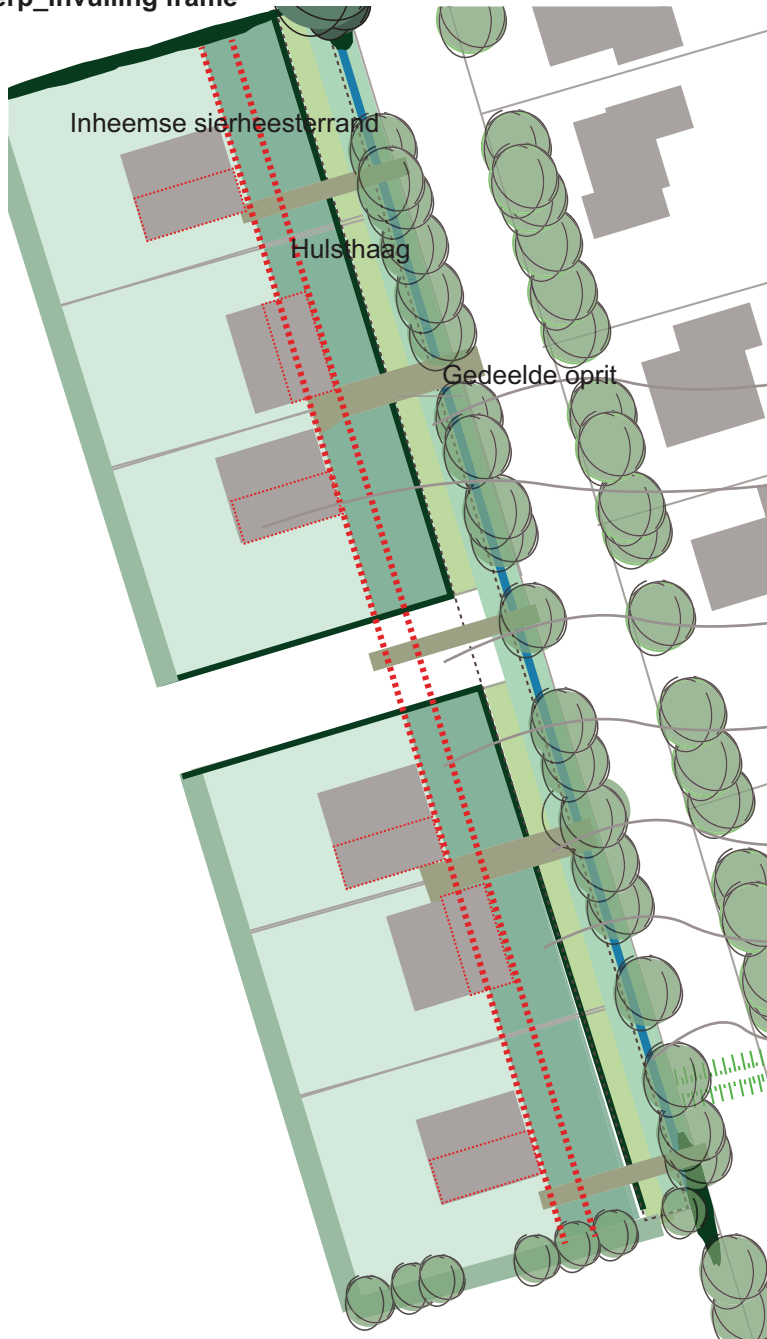
Stevig groen frame om woningen

0 10 20 30 40m

LEGENDA

- Bouwblok nieuwe woningen
- Bestaande bebouwing
- Oprit
- Bestaande boom -groot- (eik)
- Bestaande boom -groot- (eik)
- Bestaande boom (els)
- Hulst
- Haag
- Natuurvriendelijke oever
- Bloemrijk grasland (Akkermengsel)
- Water
- Kavelgrens
- Kabels & leidingstrook, gemeenschappelijke binnenuimte lint
- Rooilijn
- Bebouwde kom

Ontwerp_Invulling frame

Inheemse sierheesterrand

Hulsthaag

Gedeelde oprit

4

ONTWERP

Brede groene binnenrand weg tot bebouwing

Bouwblok met advies nokrichting (grijs blok met rode stipellijn)

Lucht en landschap tussen de woningen

Flexibele rooilijn (aangegeven in rode stippellijnen)

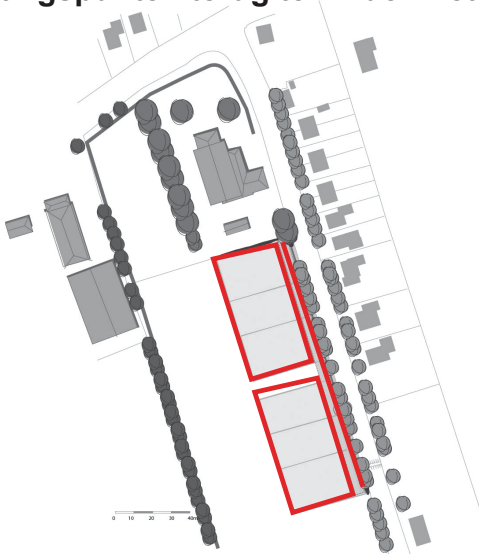
Gemeenschappelijke opritten

Voortuin 4 of 8 meter diep

Watercompensatie door verbreding sloot (zie doorsneden pagina 31)

Groene entree Ter Idzard (zie aanzicht pagina 32)

Uitgangspunten terug te vinden het ontwerp

Randen zorgen voor stevige kaders waarbinnen variatie mogelijk is

Landschappelijke inrichting met voor- & achterkant

Vrijheid met spelregels

Duidelijke entree Ter Idzard

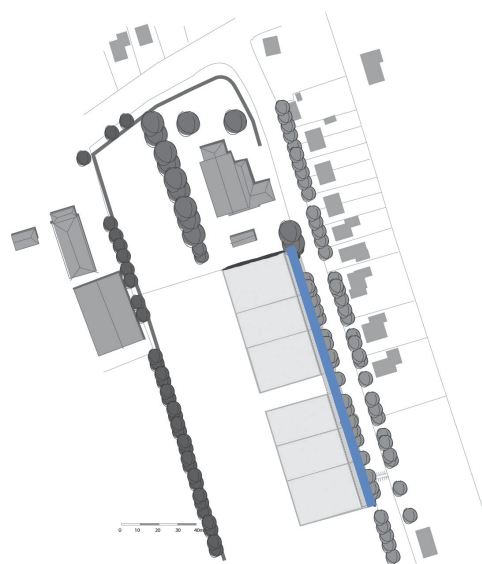
4.1 Ontwerp

Het ontwerp geeft vaste inrichtingsvoorstellen aan voor de randen van het plan. De randen hebben een belangrijke rol naar de omgeving toe:

- Of ze vormen de rand van de binnenruimte van het lint (Oostelijke rand, Hamersweg);
- Of ze zijn de entree van het dorp (noordelijke rand);
- Of ze vormen de overgang van de bestaande historisch waardevolle bebouwing naar het nieuwe deel (zuidelijke rand);
- Of ze begeleiden een zichtlijn (westelijke rand).

Kabels en leidingen toegankelijk voor beheerders

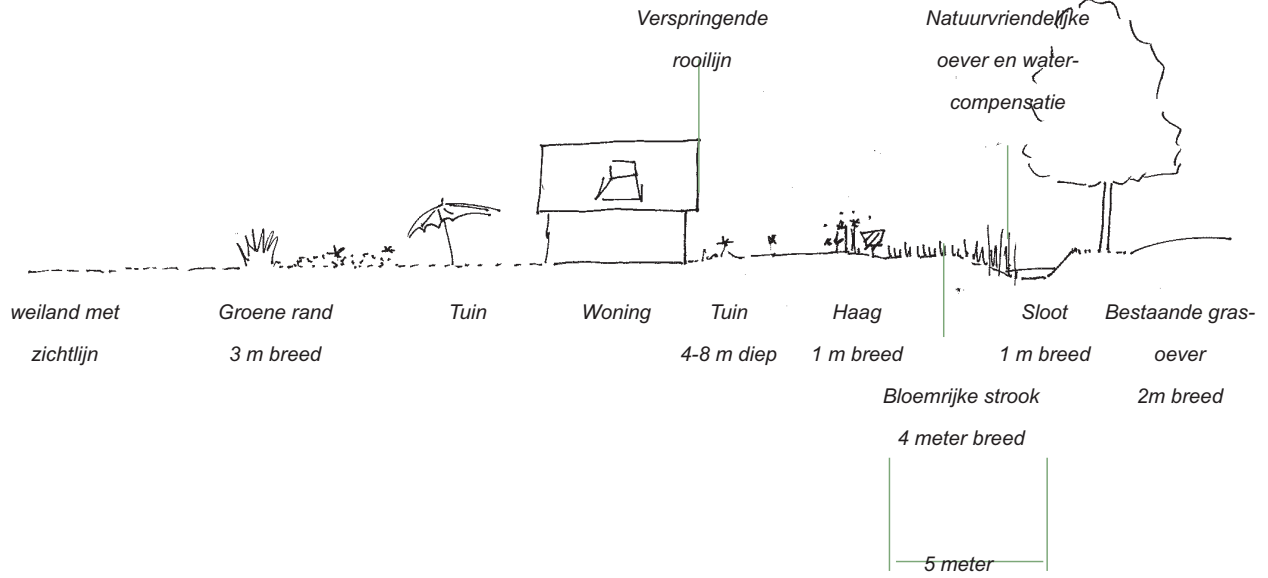

Watercompensatie in strook van 1300 lengte sloot

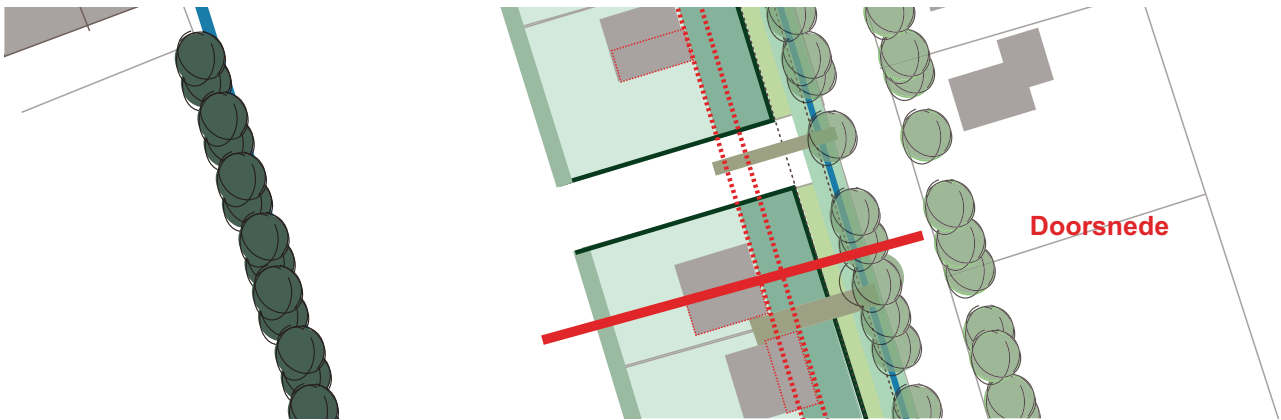
DOORSNEDE

West

Oost

Bloemrijke strook + natuurvriendelijke oever
geven toegang tot kabels en leidingstrook

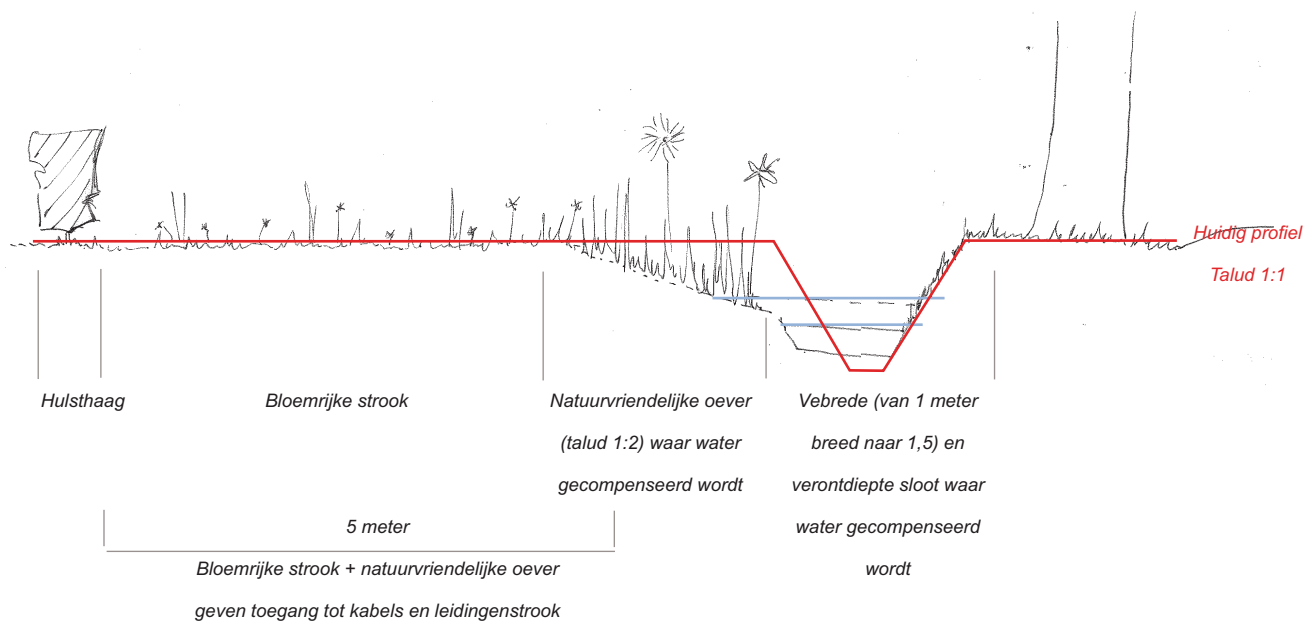
4.1.1 Oostelijke rand

In het plan wordt een hoge kwaliteit geambieerd voor de binnenruimte van het lint. Zoals in Ter Idzard overal de weg de wervel vormt voor een afwisselende binnenruimte, zo is dit doorgezet in de uitbreiding aan de Hamersweg. Vanaf de weg vormen de eiken met grasbegroeing de bestaande groene rand. Dan volgt de verbrede sloot met een natuurvriendelijke oever, een bloemrijke grasstrook en een haag. Afzonderlijk worden alle groenelementen verderop nog beschreven met soortaanwijding. In de doorsnede is een beeld van de oostelijke rand gegeven.

4.1.2 Groen kader: Natuurvriendelijke oevers

Parallel met de bestaande eikenrij aan de Hamersweg ligt een sloot. Deze sloot wordt verbreed met 1 meter en het talud wordt verflauwt aan de woonkant. Hiermee ontstaat een bredere zone tussen weg en woongebied. Ook wordt zo het uitgangspunt van het Waterschap (de waterbergingsseis van 250m²) opgenomen in het ontwerp.

Watercompensatie in sloot door verbreding profiel en verflauwing talud

Meidoorn

Gelderse roos

Bloemrijke grasrand

Natuurvriendelijke oever

4.1.3 Groen kader: Bloemrijke rand

De natuurvriendelijke oever gaat over in een bloemrijke rand. Op dit bodemtype met de historie van landbouw kan een bloemrijktype ontstaan van akkerkruiden. De binnenruimte tussen de huizen en de weg heeft een groen en eenduidig karakter. De eenvoud en de omvang van de groenstrook geven het plan kwaliteit.

De natuurvriendelijke oever en de bloemrijke rand hebben samen de afmeting van 6 meter. Hierdoor is ook de wens van de gemeente om een kabels- en leidingstrook (van 5 meter breed vanaf de insteek van de sloot) op te nemen uitgewerkt. Omdat we de taluds verflauwen is de strook samen 6 meter breed.

4.1.4 Groen kader: Haag oostkant

Om de groenstrook van natuurvriendelijke oever en bloemrijke rand af te kaderen en het gemeenschappelijke groen en de tuin te begrenzen wordt er een hulsthaag geplant. Deze mag uitgroeien tot 1,5 meter hoog. Zo wordt het tuinbeeld vanaf de weg rustig en wordt licht van koplampen van de overburen geblokkeerd. Hulst is een inheemse heestersoort die past bij de groeiplaats en bodemsoort. Hulst geeft jaarrond een groen beeld en past zowel bij het gemeenschappelijke groen als bij menige tuinrichting. De haag heeft ook een ecologische functie. De haag heeft een grote meerwaarde als bron van voedsel, beschutting en nestplaatsen voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.

4.1.5 Groen kader: Losse haag noordkant

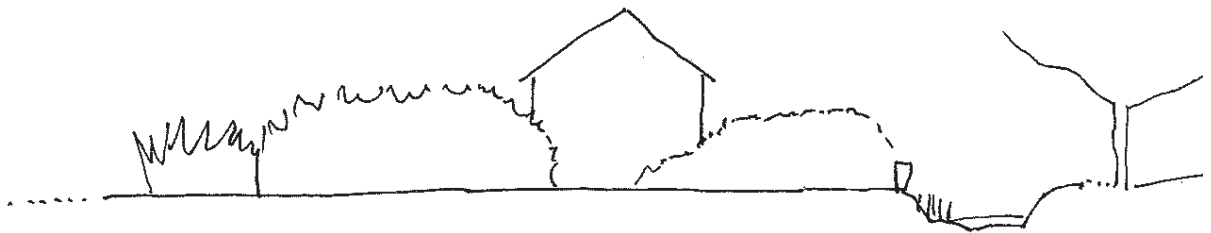
Aan de noordelijke rand vormt een losse groene rand de grens tussen het cultuurhistorische erf en de uitbreiding. Hierdoor ontstaat privacy en de groene dooradering tot aan het lint.

De losse rand wordt gerealiseerd door een mix van Gelderse roos en meidoorn. Beide heesters hebben bijzondere bloesem, vruchten en herfstkleur.

AANZICHT ZUIDRAND GROEN KADER

West

Oost

Weiland met zichtlijn

Groene rand

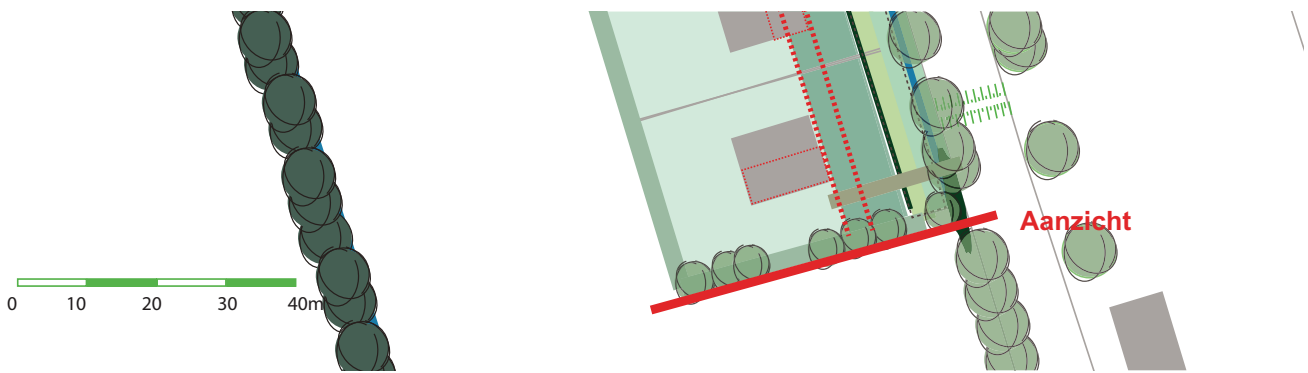
Tuin

Woning

Voortuin

Haag

Natuurvriendelijke oever Weg

4.1.6 Groen kader: Groene entree zuidkant

De zuidkant vormt de ingang van het dorp Ter Idzard. De bijzondere afwisseling van groen, doorkijkjes en rood die het dorp kenmerkt komt in deze rand naar voren. De eigenaar van deze woning wil genieten van zijn uitzicht, maar plant over (minimaal 70%) van de lengte van zijn zuidelijke kavelgrens een strook van 3 meter heesters aan. De soorten die de bewoner kan aanplanten zijn: meidoorn, Gelderse roos, Hulst, Hazelaar, Lijsterbes. De soorten mogen uitgroeien tot volle wasdom. Zeker aan de kant van de weg, vormt groen een hoge muur. Dit heeft een snelheidsbeperkende uitwerking. Deze groene strook is een bron van voedsel, beschutting en nestplaatsen voor insecten, vogels en kleine zoogdieren.

In de doorsnede is een beeld van de zuidelijke rand gegeven.

4.1.7 Groen kader: Groene westrand

De westrand vormt de grens van de tuin en de afkadering van de zichtlijn vanaf de Idzardaweg. Groene kwaliteit is hier van belang. De groene zoom wordt gevormd door hazelaar. Plaatselijk kan de hazelaar teruggesnoeid worden. Het uitgangspunt van de gemeente was dat de hazelaar plaatselijk lager gesnoeid mocht worden ten behoeve van het uitzicht. Dat betekent dat de achterkavelgrens beplant wordt met een strook van 3 meter breed, waarvan minimaal 70% mag uitgroeien tot 4 meter hoog. De bewoners zijn vrij om 30% van hun westelijke kavelgrens te gebruiken als doorzicht naar het landschap.

Hulst

Hulsthaag

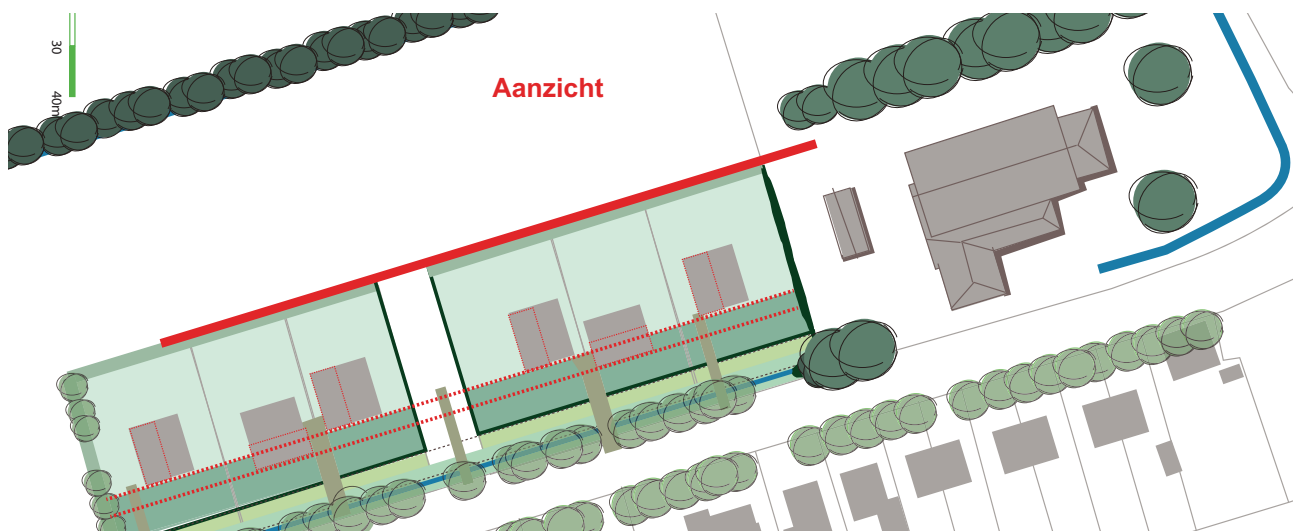
AANZICHT WESTRAND GROEN KADER

West

Oost

Westelijk aanzicht: Zes woingen met een stevige groene rand van hazelaar en doorgang in het midden

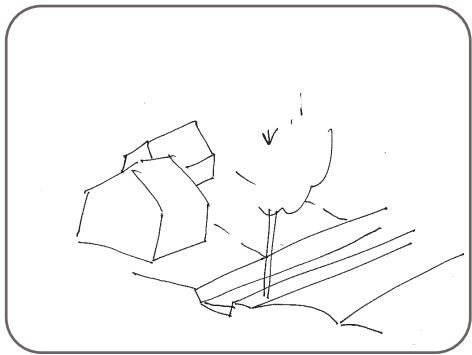

4.1.8 Groen kader: Doorgang tussen huizen

De ontwikkeling is in twee blokken opgebouwd. De route voor agrarisch gebruik is opgeschoven de noordrand naar het midden van het project. Hierdoor ontstaat lucht in het lint. Net als in der rest van het lint van Ter Idzard kenmerkend is. De doorgang wordt omzoomd door de hulsthagen zoals in de voortuinen te vinden is.

4.1.9 Kavelgrootte

In het ontwerp zijn de kavelgroottes gevarieerd. De kavels hebben of een oppervlakte van 850m² of 1062,5 m². Hierdoor ontstaat variatie in de verhouding beplanting en bebouwing. Rood wordt afgewisseld door groen. Groen dringt door tot de kern van het lint.

Verspringende roolijn

5

BEELDKWALITEIT

5.1 Spelregels wonen

5.1.1 Spelregel groen

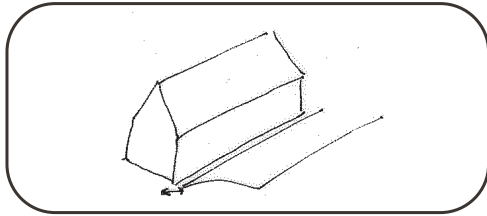
Samen met je buurman: Het groen aan de voorkant van de ontwikkeling (aan de Hamersweg) heeft een gemeenschappelijk karakter. Het is denkbaar voor onderhoud van deze strook een vereniging van eigenaren op te richten. Hierdoor wordt kwaliteit behouden en blijft het beeld eenduidig.

5.1.2 Spelregel kavelgebruik: Rooilijn verspringen

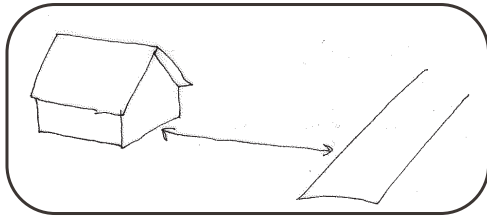
Kijken naar je buurman: Om de diverse binnenwereld van het lint te behouden, laten de 6 nieuwe woningen de rooilijn verspringen. Deze verspringing hangt af van de rooilijn van de buurman. De verspringing van de rooilijn ten opzichte van je buurman is 4 meter. De eerste twee erven worden bewoond door de initiatiefnemers. Zij bepalen op basis van eigen voorkeur (getoetst aan de welstandsregels) hun bouwplek. Nieuwe bewoners reageren op hun bouwplek de plek waar zij kunnen bouwen.

5.1.3 Spelregel kavelgebruik: Inritten delen

Samen met je buurman: Door de inritten deels gezamenlijk in gebruik te nemen, wordt het verhard oppervlak gereduceerd en wordt het aantal aantakkingen op de Hamersweg verminderend. Dit is goed voor de verkeersveiligheid. Ook blijft er ruimte over voor de parkeerfunctie die nu de grasrand onder de bomen heeft. Daarnaast sneuvelen minder eiken aan de weg ten behoeve van inritten.

Degene die dichtbij de weg bouwt: Nokrichting aan het lint

Degene die verder van de weg bouwt: Nokrichting van het lint af

5.2 Spelregels bouwen

5.2.1 Welstandsnota als basis

In dit hoofdstuk hebben landschapsarchitect en bouwkundig architect (Jelle de Jong architecten, Lemmer) samen een summierse toevoeging gemaakt op de Welstandsnota:

5.2.2 Goothoogte vaststellen

In de Welstandsnota staat nu een nokhoogte vermeldt van maximaal 4 meter goothoogte. Binnen de uitbreiding aan de Hamersweg vullen we deze regel aan met een exacte goothoogte. Goothoogte van gebouwen beperken tot 3.10 meter. Dat betekent dat er gebouwd wordt met één bouwlaag met kap.

5.2.3 Nokrichting bepalen

Binnen de ontwikkeling wordt dezelfde diversiteit in kaprichting gewenst als in de rest van Ter Idzard. Deze variatie wordt bepaald door de verspringende rooilijn. Wanneer een gebouw dicht aan de weg wordt gebouwd, mag de kaprichting parallel gebouwd worden aan de weg. Wanneer verder van de weg af gebouwd wordt, is het wenselijk de nokrichting haaks op de weg te situeren. Hierdoor ontstaat – afhankelijk van de verspringende rooilijn- een variatie in parallelkap en dwarskap.

Gevelmateriaal

Gelige baksteen, zoals op het erf van familie De Vries

Rode baksteen, zoals op het erf op de hoek van de Hamersweg en de Idzardaweg (westkant)

Rode baksteen, zoals op de hoek van de Hamersweg en Idzardaweg (oostkant)

Hout of op hout gelijkend, zoals op de Hamersweg

Gestuct, zoals op de Idzardaweg

5.3 Inspiratiekader materiaalgebruik

Materiaalgebruik moet afgestemd worden met materialen gebruikt in de woningen aan de Hamersweg of in het nabij gelegen deel van de Idzardaweg. Dan blijft de materiaalkeuze nog heel ruim, maar rieten daken zijn dan bijvoorbeeld ongewenst. De beeldkwaliteitsparagraaf in deze rapportage geeft hier een inspiratiekader voor.

Dakdekking

Rode pannen, zoals menig huis in Ter Idzard

Zwarte pannen, zoals menig huis in Ter Idzard

Kleurgebruik - geschilderde oppervlakten

Zwart

Wit

Goen en wit

Blauw

Inspiratie op de Hamersweg

